

Sygn. akt III RC 360/15

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lipca 2016r.

Sąd Rejonowy w Słupsku III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym :

Przewodniczący **SSR Joanna Kwiatkowska**

Protokolant **st. sekr. sąd. Adrianna Rubaj**

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 lipca 2016r. w S.

sprawy z powództwa **J. L. (1)**

przeciwko **D. L.**

o **uchylenie obowiązku alimentacyjnego**

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda J. L. (1) na rzecz pozwanej D. L. kwotę 1.200zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego;
3. zasądza od powoda J. L. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Słupsku kwotę 240zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem opłaty.

Sygn. akt III RC 360/15

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 17 marca 2015r. do Sądu Okręgowego w Słupsku **powód J. L. (1)** domagał się uchylenia obowiązku alimentacyjnego wobec byłej żony D. L., orzeczonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 20 marca 2012r. w sprawie I RC 937/11. Żądanie uzasadnił tym, że znajduje się w trudnej sytuacji materialnej, przez co nie jest w stanie alimentować byłej żony. Wskazał także, iż nie stać go na bieżące remonty i został pozbawiony korzystania z łazienki, pralki oraz pomieszczenia kuchennego, lodówki, naczyń, garnków. Dodał, że musiał kupić wyposażenie gospodarstwa domowego. Zaznaczył, że leczy się na łuszczycę. Podkreślił, że po opłaceniu należności pozostaje mu na życie 300 zł.

Powód złożył jednocześnie wniosek o zwolnienie go od kosztów sądowych. (k. 4)

Sąd Okręgowy w Słupsku postanowieniem z dnia 23 marca 2015 r. w sprawie I RC 265/15 uznał swą niewłaściwość i przekazał sprawę według właściwości rzeczowej i miejscowej Sądowi Rejonowemu w Słupsku. (k. 11) Sprawa zawisła przed tut. Sądem w dniu 14 maja 2015r.

W oświadczeniu majątkowym złożonym w dniu 10 lipca 2015r. powód podał, że jest właścicielem działki siedliskowej w Ł. o powierzchni 21 arów i budynku mieszkalnego o powierzchni 100 m². Nadto posiada sprzęt gospodarstwa domowego o wartości 3.000 zł. W stałych wydatkach powód uwzględnił: kredyt w kwocie 4.013,12 zł, alimenty 433,15 zł, zajęcie wierzycielności – 560,35 zł, rachunki za energię i ścieki 83,60 zł, podatek od nieruchomości 104 zł, wywóz śmieci 45 zł, gaz -70 zł, węgiel 100 zł, bieżące remonty i konserwacja budynku i instalacji – 100 zł, płyn przeciw chwastom – 120 zł, 100 zł za leki. Powód do oświadczenia majątkowego dołączył decyzję ZUS z dnia 13 marca

2015 r., z której wynika, że jego emerytura wynosi 2.241,00 zł oraz, że potrącane są z tego świadczenia należności z tytułu alimentów w kwocie 433,15 zł i z tytułu zajęcia wierzytelności w trybie egzekucji administracyjnej – 560,35 zł. Wysokość świadczenia do wypłaty wynosi 863,18 zł. (k. 26-28, 29)

Postanowieniem z dnia 22 lipca 2015 r. Sąd Rejonowy w Słupsku zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości. (k. 41)

Pozwana D. L., działająca przez **pełnomocnika adw. I. S.** w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym zastępstwa prawnego według norm przepisanych, co uzasadniła tym, że powód został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia małżeńskiego stron, na mocy wyroku rozwodowego wydanego w sprawie I RC 937/11 Sądu Okręgowego w Słupsku. Konsekwencją powyższego było rozstrzygnięcie w zakresie alimentacji żony w kwocie 400 zł miesięcznie. Powód wówczas otrzymywał świadczenie emerytalne w wysokości 1.600 zł miesięcznie. Ponadto dorabiał zbierając złom. Obecnie powód prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z konkubina – J. J.. Zaznaczyła, że wzrosła wysokość przysługującego powodowi świadczenia emerytalnego do kwoty ok. 2.241,15 zł, a także powód w związku z ukończeniem 75 lat otrzymuje dodatek pielęgnacyjny w wysokości 208,17 zł miesięcznie. Pozwana natomiast obecnie utrzymuje się wyłącznie z zasiłku dla bezrobotnych i przekazywanych jej przez komornika alimentów od byłego męża. Podała, iż pozwana poszukuje pracy, jednakże w chwili obecnej wobec złego stanu zdrowia wnuka – pomaga córce w opiece nad wnukiem. (k. 76-77)

Na rozprawie w dniu 14 lipca 2016r. powód wniosł o uchylenie obowiązku alimentacyjnego wobec D. L.. Pełnomocnik pozwanej podtrzymał dotychczasowe stanowisko i wniosł o zasądzenie kosztów zastępstwa prawnego według przedłożonego spisu. (k. 107-108)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. L. (1) i D. L. zawarli związek małżeński w dniu 15 sierpnia 1981r. w S.. Z tego związku strony posiadają pełnoletnią córkę A. N.. Pozwana posiada jeszcze jedną córkę A. S., która pochodzi z jej związku przedmałżeńskiego.

W czasie trwania małżeństwa J. L. (1) otrzymywał emeryturę w wysokości 1.674,46 zł miesięcznie. Ponościł koszty związane z utrzymaniem domu stron w wysokości: podatek od nieruchomości – 1.200 zł rocznie, gaz butlowy - 50 zł miesięcznie.

D. L. zarejestrowana była w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotna bez prawa do zasiłku. Od 1998r. nie posiadała stałego zatrudnienia. Korzystała z pomocy finansowej córki stron. Pomagała córce w opiece nad niepełnosprawnym ciężko chorym wnukiem. Przez okres 3 miesięcy prowadziła sezonową działalność gospodarczą, która nie przynosiła jej dochodu. D. L. ponosiła koszty związane z utrzymaniem domu stron w wysokości: energia- 60 zł miesięcznie, wywóz nieczystości- 54 zł miesięcznie, telewizja- 44 zł miesięcznie, gaz- 50 zł co dwa miesiące.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 20 marca 2012r. w sprawie I RC 937/11 rozwiązano przez rozwód związek małżeński J. L. (1) z D. L. i orzeczono, że winę za rozkład pożycia małżeńskiego ponosi J. L. (1).

W punkcie 3. tego wyroku zasądzone od J. L. (1) na rzecz D. L. alimenty w wysokości 400 zł miesięcznie, płatne z góry do dnia 10-go każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności każdej z rat, poczynając od uprawomocnienia się wyroku.

Wyrok rozwodowy stron jest prawomocny od dnia 3 października 2012r.

dowód: akta sprawy I RC 937/11 Sądu Okręgowego w Słupsku.

Obecnie J. L. (1) ma 76 lat. Z zawodu jest elektromechanikiem. Otrzymuje świadczenie emerytalne, które obecnie wynosi 2.241,41 zł netto miesięcznie, a także dodatek pielęgnacyjny w wysokości 208,17 zł miesięcznie, przy czym faktycznie do wypłaty otrzymuje 1.071,35 zł, bowiem ze świadczenia prowadzona jest egzekucja komornicza – grzywna

w wysokości 50.000 zł za samowolę budowlaną, potrącana z emerytury powoda w kwocie 560,35 zł miesięcznie i alimenty na rzecz pozwanej – 433,15 zł.

J. L. (1) pozostaje w związku konkubenckim z J. J.. Konkubina powoda pracuje w firmie (...) z.o.o Oddział w K. na stanowisku szwaczki. Otrzymuje wynagrodzenie w wysokości ok. 1.344,89 zł netto miesięcznie. Konkubina powoda od dnia 17 marca 2015r. jest zameldowana na pobyt stały w Ł. przy ul. (...). J. L. (1) wraz z konkubiną prowadzą wspólne gospodarstwo domowe. Konkubina powoda dokłada się w 1/3 do kosztów utrzymania domu, a także do zakupu żywności.

J. L. (1) jest współwłaścicielem domu o powierzchni ok. 100 m², położonego w Ł. przy ul. (...), a także działki siedliskowej.

Koszty utrzymania domu wynoszą: podatek od nieruchomości – 104 zł, odpady – 45 zł, gaz- 70 zł, węgiel – 100 zł.

J. L. (1) nie korzysta z żadnej formy pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w K..

dowód: przelewy k. 5,6,32,33,34; potwierdzenie z bankomatu k. 7,8,9,30,31, decyzja ZUS k. 29; dowód wpłaty k. 35; decyzje w sprawie podatku k. 36; poświadczenie zameldowania na pobyt stały k.78; pokwitowania k. 80; zaświadczenie o wynagrodzeniu k.87; zaświadczenia, pisma i decyzja ZUS k. 88,93, 95; zeznania J. L. (1) k. 63v., 84v.

D. L. ma 61 lat. Nie jest z nikim związana. Od dnia 19 czerwca 2016r. otrzymuje świadczenie emerytalne w wysokości 849,20 zł netto miesięcznie. W okresie od 13 maja 2015r. do dnia 11 maja 2016r. otrzymywała zasiłek dla bezrobotnych w wysokości 572,87 zł miesięcznie. Wcześniej przez okres 3 lat pracowała jako opiekunka do dziecka, wówczas otrzymywała wynagrodzenie w wysokości 700 zł miesięcznie.

D. L. nadal mieszka we wspólnym domu stron w miejscowości Ł. przy ul. (...). Sporadycznie przebywa u córki, gdzie opiekuje się ciężko chorym wnukiem M. N..

Pozwana dba o część domu, w której zamieszkuje. Wymalowała pokoje, klatkę schodową oraz łazienkę. Kupuje opał. Rachunki za energię elektryczną oraz wywóz nieczystości są dzielone na trzy osoby.

dowód: faktury (...); zaświadczenie z PUP S. k. 79; pokwitowania k. 80; karta informacyjna ze szpitala k. 81, 82-83; zaświadczenie ZUS k. 106; zeznania D. L. k. 84v-85.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Świadczenia alimentacyjne między rozwiedzionymi małżonkami stanowią kontynuację powstałego przez zawarcie małżeństwa obowiązku wzajemnej pomocy w zakresie utrzymania i trwają mimo rozwodu, aczkolwiek w zmodyfikowanej postaci. Istnienie tego obowiązku jest bowiem uzależnione od spełnienia dodatkowych przesłanek wskazanych w art. 60 § 1 i 2 k.r. i op.

Przepis art. 60 § 2 k.r. i op., znajdujący zastosowanie w niniejszej sprawie, z uwagi na uznanie J. L. (1) za wyłącznie winnego rozkładu pożycia małżeńskiego, stanowi, że jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku. Podstawą obowiązku świadczeń alimentacyjnych małżonka wyłącznie winnego jest zatem związane z rozwodem istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego. Przy ocenie tej przesłanki istotne jest zaś porównanie każdorazowej sytuacji materialnej małżonka niewinnego z tym położeniem,

jakie istniałoby, gdyby rozwód nie został w ogóle orzeczony i gdyby małżonkowie kontynuowali pożycie (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7.01.1967r. W sprawie II CR 528/68, Lex nr 900).

W oparciu o przepis art. 61 k.r. i op., do obowiązku dostarczania środków utrzymania przez jednego z małżonków rozwiedzionych drugiemu stosuje się odpowiednio przepisy o obowiązku alimentacyjnym między krewnymi. Nie ulega zatem wątpliwości, że do obowiązku świadczeń alimentacyjnych pomiędzy rozwiedzionymi małżonkami zastosowanie znajdzie także przepis art. 138 k.r. i op., zgodnie z którym zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego można żądać tylko w razie zmiany stosunków. Zgodnie z treścią art. 138 k.r. i op., w razie zmiany stosunków, można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Przez zmianę stosunków rozumie się między innymi istotne zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie się możliwości zaspokajania potrzeb własnymi siłami. Wynika z tego, że rozstrzygnięcie wymaga porównania stanu istniejącego w poprzedniej sprawie ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich obniżeniu.

Przedmiotem oceny Sądu było zatem ustalenie, czy od uprawomocnienia się wskazanego wyroku rozwodowego stron z 2012 r. sytuacja materialna stron uległa takiej zmianie, która by uzasadniała uchylenie obowiązku alimentacyjnego J. L. (1) na podstawie art. 60 § 2 k.r. i op. a contrario. Zakres obowiązku alimentacyjnego byłego małżonka zależy również od możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego oraz poziomu dotychczasowego wspólnego życia rozwiedzionych małżonków. W istocie rzeczy w przedmiotowej sprawie nie doszło do takiej zmiany stosunków, która uzasadnia uchylenie obowiązku alimentacyjnego J. L. (1) wobec D. L..

Od czasu wydania wyroku rozwodowego sytuacja finansowa J. L. (1) uległa poprawie. Poprzednio powód otrzymywał emeryturę w wysokości 1.674,46 zł. Aktualnie świadczenie emerytalne powoda znacznie wzrosło, bowiem wynosi ono 2.241,41zł ponadto powód otrzymuje świadczenie pielęgnacyjne w wysokości 208,17 zł miesięcznie. Powód podniósł, iż do wypłaty otrzymuje kwotę ok. 1.000 zł miesięcznie. Jednakże Sąd miał na uwadze to, iż wysokość świadczenia byłaby wyższa gdyby nie potrącenia wierzytelności w trybie egzekucji administracyjnej. Zdaniem Sądu, sytuacja powoda jest stabilna. Powód prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z konkubiną. Konkubina powoda pracuje i zarabia ok. 1.344,89 zł miesięcznie. Nadto partycypuje w 1/3 kosztów utrzymania domu. Tak więc sytuacja materialna powoda jest dobra.

Natomiast sytuacja materialna, w której znajduje się aktualnie D. L. jest trudna. Pozwana okresowo pracowała jako opiekunka do dzieci zarabiając 700 zł miesięcznie. Angażowała się w pomoc i opiekę nad ciężko chorym wnukiem stron, nie mogąc podjąć zatrudnienia na pełen etat. W ostatnim czasie zarejestrowana była jako bezrobotna, gdzie otrzymywała zasiłek w wysokości 572 zł miesięcznie. Od czerwca pozwana pobiera świadczenie emerytalne w wysokości 849,20 zł miesięcznie. W ocenie Sądu trudno byłoby się utrzymać z kwoty otrzymywanego świadczenia emerytalnego. Zdaniem Sądu, te 400 zł alimentów, które zostały zasądzone na rzecz D. L. w pewien sposób wyrównują poziom życia jaki pozwana dalej by wiodła, gdyby strony pozostawały małżeństwem.

W tym stanie rzeczy na podstawie art. 60 § 2 k.r. i op. a contrario w zw. z art. 138 k.r. i op. wyrokiem z dnia 14 lipca 2016r. Sąd Rejonowy w Słupsku oddalił powództwo.

W punkcie 2. Sąd zasądził od pozwanego J. L. (1) na rzecz pozwanej D. L. kwotę 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 3 i § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (DZ.U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.)

Ponadto z uwagi na to, iż na podstawie art. 110 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, w świetle którego sąd cofa zwolnienie od kosztów sądowych, jeżeli okazało się, że okoliczności, na podstawie których je przyznano, nie istniały lub przestały istnieć, a - zdaniem Sądu - te okoliczności nie istniały, bowiem powód złożył nieprawdziwe oświadczenie majątkowe, nie wymieniając dochodu z tytułu dodatku pielęgnacyjnego oraz faktu, iż

prowadzi wspólnego gospodarstwo domowe z konkubina, co zmniejsza wydatki, Sąd postanowieniem z dnia 14 lipca 2016r. cofnął udzielone powodowi J. L. (1) zwolnienie od kosztów sądowych postanowienie Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 22 lipca 2015r. w sprawie III RC 360/15 i w konsekwencji w punkcie 3. wyroku zasądono od pozwanego J. L. (1) na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Słupsku kwotę 240 zł tytułem opłaty.

Na marginesie należy zauważyć, że na podstawie art. 111 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych powód został także skazany na grzywnę w kwocie 50 zł za podanie świadomie nieprawdziwych okoliczności w oświadczeniu majątkowym.